

Al gehoord van een anoxiekamer?

EEN ANOXIECEL OF ANOXIEKAMER IS een gesloten ruimte die qua conceptie de vergelijking kan doorstaan met een koel- of vrieskamer voor de bewaring van levensmiddelen zoals vlees of met een dampdichte zogeheten "gascel" voor langdurige bewaring van fruit. Anoxie staat voor zuurstofvrij, wat meteen duidelijk maakt waar het over gaat. In een anoxiekamer wordt, door middel van toevoeging van stikstofgas, het percentage zuurstof inderdaad tot nagenoeg nul (0,1 %) gebracht, wat een dodelijke levensomgeving is voor ongedierte zoals houtworm, kleermot, zilversvisje, tapijt- en museumkever. Welnu, het is precies dit ongedierte dat de meest typische erfgoedmaterialen zoals hout, textiel, papier, metaal op onherstelbare wijze kan beschadigen.

Hoe men tewerk gaat is de eenvoud zelf. De stukken die men ongediertevrij wil maken en zodoende wil vrijwaren voor de toekomst, zoals antiek meu-

Anneke Lippens (museumconsulent provincie Oost-Vlaanderen) in de anoxiekamer van Ename (foto PMA/Persdienst Provincie O-VI)

bilair, schilderijen, archiefstukken, worden gedurende 3 weken geplaatst in de hermetisch afgesloten anoxiecel. Voor zover nodig verduidelijken we dat stikstofgas helemaal neutraal is en derhalve geen bedreiging vormt voor de erfgoedstukken die men wil behouden.

Maar is dit nieuws niet gewoon

maar wat gekakel, met ander woorden wind? Wel, hoegenaamd niet want op 28 april j.l. werd zo een anoxiekamer in gebruik genomen in het Provinciaal Erfgoedcentrum in Ename. Een primeur voor Vlaanderen! En wat meer is, tegen een kleine kostenvergoeding staat deze installatie ten dienste ook voor derden.

Blanken moesten eruit

DE JONGSTE DECENNIA WERD DE publieke opinie als het ware overdonderd met wereldschokkende berichten over en beelden van het wangedrag van sommige agenten van Leopold II in Kongo-Vrijstaat (1885-1908). Vooral de afgehakte handen waren bron van verontwaardiging. Behalve deze gruwelijke feiten werd het bewind van Leopold II nog een en ander aangewreven, zo bijvoorbeeld zou de afschaffing van de slavernij gewoon *fake* zijn geweest.

Onlangs kreeg men hier weet van een in het Zweeds gestelde publicatie over het door Leopold II gevoerde beleid. Ze kwam er onder impuls van Stig von Bayer, een Zweeds officier die in de jaren 1960-1964 in gewezen Belgisch-Kongo werkzaam was voor de VN. Deze man is erin gelukt de memoires uit te geven van luitenant Eskil

Sundhagen, een landgenoot, die van 1906 tot 1910 in dienst was van Kongo-Vrijstaat. Op blz. 88 van de publicatie wordt gewag gemaakt van een onderhoud dat begin 1907 plaats vond tussen deze officier van de Weermacht en een stamhoofd, Managame genaamd. Tijdens dit gesprek maakte laatstgenoemde de luitenant zonder omwegen duidelijk dat de blanken weg moesten en om welke reden. En we lezen:

Toen de Arabieren het hier voor het zeggen hadden, namen ze onze vrouwen en kinderen mee en ze verkochten ze als slaaf. Zonder pardon plunderden ze het land en staken ze onze dorpen in brand. De blanke verbrandt geen dorpen en als we hem kippen of bananen aanbieden, dan betaalt hij er steeds voor. Ook voor de "mupira" betaalt hij goed. (nvdr: Mupira (mupila) = rubber in het Swahili.) De blanke neemt zelf nooit slaven. Hij heeft de slavenhandel afgeschaft en verboden. Maar wij zwarten, toch willen we dat de blanken weggaan. Ze verplichten ons wegen te onderhouden.

We mogen geen oorlog meer voeren met onze burens. En we mogen zelfs onze gevangenen niet opeten want doen we dit wel dan worden we opgeknoopt!" Ter herinnering, Kongo-Vrijstaat was van 1885 tot 1908 een persoonlijk bezit van de Belgische Koning Leopold II. In 1908 werd dit continentmatig land een Belgische kolonie en bleef dit tot 30 juni 1960.

Uit *Afrika getuigenissen*, nr. 33, april 2014, p. 13.

Openigsuren documentatiecentrum GHA

Het "GHA" (Geraardsbergs Heemkundig Archief) is vrij toegankelijk elke woensdagnamiddag van 13u30 tot 16u30 of na afspraak (tel. 054/41 93 35). Het is ondergebracht in de voormalige H. Hartkliniek, ingang Stedelijke Openbare Bibliotheek, Gasthuisstraat 28.